

LIITE: Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asumispalvelut tarkempi kuvaus ehdoista ja kriteereistä

Palvelun tai palvelutason nimi	Palvelun tai palvelutason lyhyt kuvaus	Myöntämisen perusteet, ehdot ja kriteerit
<p>Tuettu asuminen mielenterveys- ja päihdeasiakkaille</p>	<p>Sosiaalihuoltolain 21 a §:n mukaista asumispalvelua täysi-ikäisille henkilöille, jotka tarvitsevat mielenterveys- ja/tai päihdesairaudesta vuoksi säännöllistä tukea itsenäiseen asumiseen tai itsenäiseen asumiseen siirtymisessä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • palvelu asiakkaille, joiden toimintakyky on alentunut psyykkisen sairauden ja/tai päihteiden käytön vuoksi • avopalvelut ovat osoittautuneet riittämättömiksi tai perustellusti arvioidaan riittämättömiksi asumisen tukemiseen • toimintakyvyn ylläpito tai kohentaminen edellyttää palvelutarpeen arvion mukaan säännöllistä viikoittaista tukea ja ohjausta itsenäisessä asumisessa • asiakkaalla on hoitotaho tai palvelutarpeen arvioinnin perusteella hoidon/tuen tarvetta mielenterveys- ja/tai päihdeasioissa • asiakkaalla on säännöllistä viikoittaista tuen tarvetta usealla eri toimintakyvyn osa-alueella (sosiaalinen, psyykinen, fyysinen, kognitiivinen), jotka heikentävät arjessa suoriutumista sekä itsestä huolehtimista: <ul style="list-style-type: none"> -Asiakas tarvitsee ohjausta, tukea ja motivointia hygienian hoidon, riittävän ravitsemuksen, siisteyden ja vuorokausirytmien ylläpitoon sekä itsenäisen lääkehoidon toteuttamiseen, viranomaisasiointiin, talouden hallintaan, sosiaalisissa ja arjen asiointitilanteissa toimimiseen. -Asiakkaalla on olemassa taidot ja toimintakyky, joilla hän selviytyy kuitenkin pääsääntöisesti välttämättömistä jokapäiväisistä toiminnoista itsenäisesti (esim. riittävä ravitsemus, perushygienia ja lääkehoito). -Psyykkisen sairauden/päihteiden käyttö/riippuvuus oireiden tuki ja niistä johtuvien arjen haasteiden tuki.

<p>Yhteisöllinen asuminen mielenterveys- ja päihdeasiakkaille</p>	<p>Sosiaalihuoltolain 21 b §:n mukainen asumispalvelu täysi-ikäisille henkilöille, jotka tarvitsevat mielenterveys- ja/tai päihdesairaudesta vuoksi päivittäistä tukea arjen hallintaan ja hyvinvointiin sekä itsestä huolehtimiseen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • palvelu asiakkaille, joiden toimintakyky on vahvasti alentunut diagnosoidun psyykkisen sairauden ja/tai huolenpitoa vaativan päihteiden käytön vuoksi • avopalvelut, kotiin vietävät palvelut ja tuettu asuminen ovat osoittautuneet riittämättömiksi tai perustellusti arvioidaan riittämättömäksi asumisen tukemiseen • asiakas tarvitsee psyykkisen sairauden ja/tai huolenpitoa vaativan päihteiden käytön johdosta alentuneen toimintakyvyn vuoksi yhteisöllistä asumispalvelua, sillä turvallinen asuminen ei ole järjestettävissä tavanomaisessa asumisessa avohoidon ja/tai muiden avo-, tuki- tai tuetun asumisen palvelujen turvin. Asiakkaalla ei ole kuitenkaan tarvetta ympärivuorokautiselle tuelle. <ul style="list-style-type: none"> - asiakkaalla on säännöllistä päivittäistä tuen tarvetta usealla eri toimintakyvyn osa-alueella (sosiaalinen, psyykinen, fyysinen, kognitiivinen), jotka heikentävät arjessa suoriutumista sekä itsestä huolehtimista. - asiakas tarvitsee säännöllisesti päivittäistä ohjausta ja tukea suoriutuakseen useimmista päivittäisistä toiminnoista: lääkehoito, hygienian hoito, ruokailu ja riittävä ravitsemus, terveydentilan seuranta, asuinympäristön siisteys ja taloudelliset asiat.
<p>Ympäri vuorokautinen palveluasuminen mielenterveys- ja päihdeasiakkaille</p>	<p>Sosiaalihuoltolain 21 c §:n mukainen asumispalvelu vähintään 0,5 henkilöstömitoituksella, jota myönnetään täysi-ikäisille henkilöille, jotka tarvitsevat ensisijaisesti mielenterveys- ja/tai</p>	<ul style="list-style-type: none"> • palvelu on asiakkaille, joiden toimintakyky on vahvasti alentunut diagnosoidun psyykkisen sairauden ja/tai huolenpitoa vaativan päihteiden käytön vuoksi • avo- ja tukipalvelut, tuettu asuminen tai yhteisöllinen asuminen ovat

	<p>päihdesairauden vuoksi päivittäistä sekä ympärivuorokautista apua arjen hallintaan ja itsestä huolehtimiseen.</p>	<p>osoittautuneet riittämättömiksi tai perustellusti arvioidaan riittämättömiksi palvelun tarpeeseen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asiakkaalla on säännöllinen ympärivuorokautisen tuen tarve usealla eri toimintakyvyn osa-alueella (sosiaalinen, psyykinen, fyysinen, kognitiivinen), jotka heikentävät arjessa suoriutumista sekä itsestä huolehtimista <ul style="list-style-type: none"> - Asiakas tarvitsee vahvaa ympärivuorokautista ja päivittäistä tukea suoriutuakseen useimmista päivittäisistä toiminnoista: lääkehoito, hygienian hoito, ruokailu ja riittävä ravitsemus, terveydentilan seuranta, asuinympäristön siisteys ja taloudelliset asiat. <p>• yöllisen avun, tuen / valvonnan tarve on säännöllistä ja liittyy psyykkisen, somaattisen tai päihdesairauden ja terveydentilan seurantaan/oireiluun</p>
<p>Tehostettu ympärivuorokautinen palveluasuminen mielenterveys- ja päihdeasiakkaille</p>	<p>Sosiaalihuoltolain 21 c §:n mukainen asumispalvelu vähintään 0,6 henkilöstömitoituksella, jota myönnetään täysi-ikäisille henkilöille, jotka tarvitsevat ensisijaisesti mielenterveys- ja/tai päihdesairauden vuoksi päivittäistä sekä ympärivuorokautista apua arjen hallintaan ja itsestä huolehtimiseen.</p>	<p>Palvelu tulee kyseeseen, kun ympärivuorokautinen palveluasuminen 0,5 mitoituksella ei ole riittävä palvelumuoto asiakkaalle. Ympärivuorokautisen palveluasumisen kriteerit on täytyttävä sekä lisäksi tulee kaikki seuraavat kriteerit täytyttyä:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asiakas on kahden autettava yöaikaan ajoittain (ei jatkuvasti) yksittäisissä hoidollisissa tilanteissa, kuten hygieniassa, siirtymisissä tai häiriökäyttäytymisen vuoksi • Asiakkaan kulunvalvonnan seuranta on välttämätöntä asiakkaan turvallisuuden vuoksi
<p>Vaativa ympärivuorokautinen palveluasuminen mielenterveys- ja päihdeasiakkaille</p>	<p>Sosiaalihuoltolain 21 c §:n mukainen asumispalvelu, jota myönnetään täysi-ikäisille henkilöille, jotka tarvitsevat ensisijaisesti mielenterveys- ja/tai päihdesairauden vuoksi päivittäistä sekä ympärivuorokautista apua arjen hallintaan ja itsestä huolehtimiseen.</p>	<p>Palvelu tulee kyseeseen, kun ympärivuorokautinen palveluasuminen 0,6 mitoituksella ei ole riittävä palvelumuoto asiakkaalle (ympärivuorokautisen palveluasumisen kriteerit on täytyttävä) sekä lisäksi tulee kaikki seuraavat kriteerit täytyttyä:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asiakkaalla on useita erittäin vaikeita toimintarajoitteita, vakava hoitamaton päihdeongelma sekä vaikeita psyykkisiä ongelmia, joiden vuoksi hoitoon tai kevyempiin asumispalveluihin sitoutuminen ei ole aiemmin onnistunut. • Asiakkaalla on lisäksi sosiaalisia ongelmia, jotka ilmenevät toistuvana haastavana ja/tai aggressiivisena käyttäytymisenä. Toistuva vakava häiriökäyttäytyminen on

		<p>aiemmin tullut esteeksi asumispalveluissa asumiselle.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asiakkaiden häiriökäyttäytyminen ja hoitamattomat päihde- ja mielenterveysongelmat ovat tyypillisesti olleet aiemmin esteenä itsenäisen tai asumispalveluissa asumisen onnistumiselle.
Tilapäismajoitus mielenterveys- ja päihdeasiakkaille	Sosiaalihuoltolain 21§ mukaista tilapäistä asumispalvelua täysi-ikäisille asunnottomille henkilöille, jotka tarvitsevat mielenterveys- ja/tai päihdesairauden vuoksi lyhytaikaista ja kiireellistä asumispalvelua.	<p>Palvelu on täysi-ikäisille asiakkaille ja asunnottomille mielenterveys- ja/tai päihdeasiakkaille, joiden toimintakyky on vahvasti alentunut psyykkisen sairauden ja/tai huolenpitoa vaativan aktiivisen päihteiden käytön vuoksi.</p> <p>Asiakas tarvitsee säännöllistä, tyypillisesti ympärivuorokautista seurantaa ja valvontaa, eikä pysty itse järjestämään itse majoitustaan, psyykkisen sairauden ja/tai huolenpitoa vaativan päihteiden käytön johdosta.</p> <p>Lähetettä ei tarvita ja palveluun voi tulla ympäri vuorokauden. Päihtymystila ei ole este palvelun saamiselle.</p>

Ympärivuorokautinen palveluasuminen

Palvelukuvauksessa kuvattu ympärivuorokautinen palveluasuminen mielenterveys- ja päihdeasiakkaille sisältää kolme palvelutasoa: ympärivuorokautinen palveluasuminen, tehostettu ympärivuorokautinen palveluasuminen sekä vaativa ympärivuorokautinen palveluasuminen.